

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-52/2008/33.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Plus Élelmiszer Diszkont Kft.** (Budapest) ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indított eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, a Plus Élelmiszer Diszkont Kft. 2008 januárjában és februárjában a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást tanúsított, mivel

- a közzétett tájékoztatással ellentétben nem volt biztosított, hogy az akcióba bevont, az interneten is elérhető reklámújságban és az üzletterekben elhelyezett plakáton meghirdetett ún. non-food (élelmiszer termékcsoporton kívüli) termékek minden egyes üzletben az akció első napjától elérhetők legyenek a fogyasztók számára,
- az eljárás alá vont által alkalmazott üzleti módszer eredményeként nem volt biztosított, hogy az egyes üzletek ne irreálisan alacsony készlettel rendelkezzenek az akcióba bevont, az interneten is elérhető reklámújságban és az üzletterekben elhelyezett plakáton meghirdetett ún. non-food (élelmiszer termékcsoporton kívüli) termékekkel.

A Versenytanács kötelezi a Plus Élelmiszer Diszkont Kft.-t 5.000.000 Ft (Ötmillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557 számú bírságbevételei számla javára köteles megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

1. A Gazdasági Versenyhivatal annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást a Plus Élelmiszer Diszkont Kft. ellen, hogy az eljárás alá vont a 2008. január 1. és február 29. közötti időszakban az általa tartott akciókkal kapcsolatos kommunikáció során az ún. non-food (élelmiszer termékcsoporton kívüli) termékek vonatkozásában megsértette-e a

tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) III. fejezetének rendelkezéseit.

I. Az eljárás alá vont

2. Az eljárás alá vont 1992. augusztus 13-án nyitotta meg első üzletét Tatabányán. Jelenleg a Plus diszkonthálozat országsszerte 174 üzlettel rendelkezik, s Magyarország egyik jelentős élelmiszer-kiskereskedelmi lánc. Az egyes üzletek eladóterének nagyságától függően különböző választékot kínálnak a fogyasztók számára, a nagyobb üzletek mintegy 1.600 termékféleséget árusítanak. Az árbevétel csekély része származik a háztartási és vegyipari termékek eladásából, illetve a műszaki, elektronikai, textil-, kertészeti, termékek, virágok, állateledelek értékesítéséből. A 2006. május 1. és 2007. április 30. közötti időszakra vonatkozóan a vállalkozás nettó árbevétele meghaladta a 90 milliárd forintot.

II. Az eljárás alá vont vizsgált magatartása

3. Az eljárás alá vont hetente saját, közel 2 millió példányban megjelenő (az eljárás alá vont internetes honlapján is közzétett) reklámújságja útján tájékoztatja a fogyasztókat egyes általa kínált termékekről. Alkalmazásra kerül egy A/0 méretű plakát is az akciós újság kivonataként, amely az üzletterekben kerül kihelyezésre.

4. Az interneten is közzétett, a plakát alapját is képező reklámújságokban az eljárás alá vont a nem a fő profiljába tartozó, elsősorban műszaki, műszaki háztartási illetve elektronikai termékeket is reklámoz, abból a célból, hogy azok révén is felkeltse az üzleteinek felkeresését és jellemzően nemcsak az ún. non-food (élelmiszer terméksoporton kívüli) termékekre korlátozódó vásárlásokat eredményező fogyasztói érdeklődést.

5. A vizsgálat az alábbi termékeket választotta ki az eljárás alá vont által a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatás, illetve az akciótartási gyakorlat versenyjogi értékelése céljából:

<i>Akció kezdőnapja</i>	<i>Termék megnevezése</i>
2008. január 2.	sztereo hangszóró MBS-5 SD Kártya 2 GB EINHELL száraz-nedves porszívó PB NT 1250
2008. január 7.	alumínium létra ütvefűró szobakerékpár
2008.január 21.	USB Stick 4GB Mini USB Videoátalakító Notebook vezeték nélküli egér VO-109
2008.január 28.	Shiatsu Masszírozó gép dekopír fűrész JS 710 A ruhatároló (összecsukható)
2008. február 4.	eszpresszó gép EXP 6S
2008. február 11.	elektromos darts gyermek utazóágy

2008. február 18.	KINZO Alumínium Molnárkocsi fogyasztásmérő műszer EKM 30 fellépő 3 lépcsős
2008. február 25.	EINHELL Benzines motorkapa BMH 33/36 EINHELL Elektromos sövényvágó HEC 551 500Watt

6. Az eljárás alá vont boltonként ismertette a versenyfelügyeleti eljárásban érintett termékek akciós nyitókészletét, illetve napi bontásban az értékesített termékek számát és a napi bolti zárókészletet, továbbá (amennyiben ilyen volt) az akciós felkészülést megalapozó ún. bázisadatokat (Vj-52/2008/7.), valamint az egyes üzletek 2008 januárjában és februárjában elért nettó árbevételre vonatkozó adatokat (Vj-52/2008/23.).

7. A vizsgálattal érintett termékekkel kapcsolatban ismert több, az eljárás alá vont által ismertetett (Vj-52/2008/7.), illetve a Gazdasági Versenyhivatalhoz érkezett fogyasztói panasz és bejelentés (B-237/2008., P-344/2008., P-403/2008.).

III.

Az eljárás alá vont előadása

8. Az eljárás alá vont előadta, a Versenytanács előzetes álláspontja mind a tényállás, mind pedig a jogi értékelés tekintetében alapvetően helytálló megállapításokat tesz, s azt nem vitatja. Kérte a bírság kiszabásának mellőzését, figyelemmel arra, hogy

- az eljárás alá vont 100%-os üzletrészt a közelmúltban megvásárolta a Spar Magyarország Kereskedelmi Kft., amely mint az eljárás alá vont 100%-os tulajdonosa vállalja, hogy a jövőben átalakítja és fokozottan ellenőrzi a Plus Élelmiszer Diszkont Kft. akciózási gyakorlatát, beleértve az akciókkal kapcsolatos áruellátás és készletezés kérdéskörét is,
- a folyamatban volt tulajdonosváltás előkészítése (átvilágítás stb.) nagymértékben hozzájárult az eljárás alá vontnál ahhoz, hogy az év elejei akció lebonyolítására a menedzsmentnek kevesebb figyelmé koncentrált, így fordulhatott elő a kifogásolt magatartás,
- a Spar Magyarország Kft. mint új tulajdonos integrálja a saját kereskedelmi gyakorlatába és módszereibe a megszerzett Plus Élelmiszer Diszkont Kft.-t. A bírság nem töltene be funkciót, hiszen a „váltás” ettől függetlenül bekövetkezik az eljárás alá vont vonatkozásában, illetőleg méltánytalan lenne, ha a kiszabott bírság üzleti értelemben a Spar Magyarország Kft.-t terhelné, miközben jelentősen átstrukturálja a Plus Élelmiszer Diszkont Kft. kereskedelmi gyakorlatát,
- a sérelmezett magatartás csak az ún. non-food üzletágra vonatkozott, amelyből az árbevétel csekély része származik az eljárás alá vontnál,
- a sérelmezett magatartással az eljárás alá vont nem ért el előnyt. Az akció hónapjainak (2008. január és február) cégszintű árbevétele jelentősen kevesebb volt akár a 2007. decemberi, akár a 2008. március, áprilisi) árbevételnek,
- a sérelmezett magatartás rövid ideig tartott, s pontosan olyan időszakra (január és február) hónapokra vonatkozott, amikor a kereskedelmi folyamatokban az évkezdés miatt a visszaesés a jellemző. Vagyis az akció eleve fogyasztói döntések szempontjából kedvezőtlen időszakra vonatkozott, amikor a fogyasztók kisebb része tud és kíván jelentősebb vásárlásokat eszközölni. Az akció és annak hatásai a fogyasztók kisebb részét tudták motiválni,

- az eljárás alá vont eddigi piaci magatartására nem voltak jellemzőek a fogyasztói jogsértések, a jövőben pedig a fent leírtaknak megfelelően bírság nélkül is fokozottabb figyelmet fordít a fogyasztói jogok megóvására.

IV. Jogi háttér

9. A Tpvt. 8.§-a (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

A Tpvt. 9.§-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpvt. 10.§-a alapján tilos a fogyasztó választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazása. Ilyen módszernek minősül különösen, ha olyan körülményeket teremtenek, amelyek jelentősen megnehezítik az áru, illetve az ajánlat valós megítélését, más áruval vagy más ajánlattal történő tárgyszerű összehasonlítását.

A Tpvt. 77.§-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.

Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78.§-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpvt. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A Tpvt. 83.§-ának (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozat bírósági felülvizsgálata céljából való keresetindítás esetében a keresetlevelet a határozat közlésétől számított harminc napon belül a Versenytanácsnál kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni.

V. A Versenytanács döntése

10. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a nyereség és vagyonszerzés céljából gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásnak a magáról vagy termékeinek lényeges tulajdonságáról adott, fogyasztóknak szóló, tájékoztatása igaz és pontos legyen. A valamely vállalkozás által tartott akció, illetve a vállalkozás által forgalmazott termékekről tájékoztatást adó (adott esetben az interneten vagy plakáton is elérhető) reklámújságok esetében ez oly követelmény formájában jelentkezik, hogy a fogyasztó pontos képet tudjon alkotni az akció mibenlétéről, az akcióban való részvétel esetleges feltételeiről, az akcióban résztvevő vagy az újságban egyébként reklámozott termékekről.

11. A Tpv. III. fejezetének (a Tpv. 8. és 10.§-ának) célja a fogyasztók döntési szabadságának mint védett jogi tárgyának az áruk, illetve szolgáltatások közötti választással összefüggésben történő védelmezése, tilalmazva, hogy a fogyasztói döntés tisztességtelen befolyásolása révén a gazdasági verseny sérelmet szenvedjen. A Tpv. III. fejezete a gazdasági versenyt oly módon óvja, hogy nem engedi tisztességtelenül befolyásolni a fogyasztói döntés mechanizmusát. A tisztességtelen befolyásolás kihat vagy kihathat a fogyasztók versenytársak, illetve az azonos vagy egymást ésszerűen helyettesítő termékek közötti választásnak a folyamatára, s ezáltal a verseny alakulására.

12. Az eljárás alá vont üzleteiben forgalmazott termékek megvásárlása kapcsán több fogyasztói döntés bír versenyjogi relevanciával, így különösen annak fogyasztó általi megválasztása, hogy vásárlásait milyen típusú üzletben kívánja lebonyolítani (szaküzletben, hipermarketben, hagyományos, kisebb forgalmú kiskereskedelmi egységben, piacon stb.), s annak eldöntése, hogy konkrétan melyik üzletet keresi fel a vásárlás megvalósítása érdekében. A fogyasztói döntés befolyásolásának tekinthető minden olyan magatartás, amely ezen döntésekre érdemi hatást gyakorol(hat).

13. A fogyasztó befolyásolásában egy üzletlánc akcióiról való tájékoztatás a fogyasztó érdemi választását befolyásoló tényezőnek tekintendő. A magatartás kétségtelenül hatást gyakorol a gazdasági versenyre, mely hatást fokozza az, hogy az akciók alkalmasak a fogyasztók üzletbe történő „becsábítására”, az üzletbe ily módon betért fogyasztók vásárlásai nem szorítkoznak az akcióban résztvevő termékekre. Az akciók tehát nemcsak egy adott akciós áru iránti keresletét növelik, hanem kedvezően hatnak az üzletekben forgalmazott többi áru értékesítésére is.

14. A Versenytanács aláhúzza, a versenyjog által nem tiltott az akciók megtartása és az ezekről való tájékoztatás, azonban versenyjogellenes, ha ahhoz a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas elemek társulnak, amit a Tpv. III. fejezete tilt.

A reklámozott termékek fogyasztók általi elérhetősége az akció első napján

15. Ha egy vállalkozás egy általa lebonyolított akcióról ad tájékoztatást a fogyasztók számára például saját reklámújságja révén, akkor ez az arról való tájékoztatást is magában foglalja, hogy a fogyasztó a reklámújságban szereplő termékeket a jelzett feltételekkel (jellemzően: a feltüntetett ár megfizetése ellenében, adott esetben a jelzett megtakarítást elérve, a reklámozott kedvezményt élvezve) az akció időtartama alatt, annak első napjától kezdődően

megvásárolhatja, s az akció lebonyolításához megfelelő készletekkel rendelkezik minden, az akcióban részt vevő bolt.

A Tpv. 8.§-a (2) bekezdésének a) pontjába ütközően jogsértő, ha az adott termék az adott időszak első napján nem kapható adott üzletben. Az akciós időszak kezdőnapja kitüntetett szereppel bír, hiszen a vállalkozástól az mindenképpen elvárható, hogy az akció indulásakor legyen készlet a reklámozott termékből.

16. Az akcióra vonatkozó, fogyasztókat célzó tájékoztatás vonatkozásában is irányadó, hogy a fogyasztókhoz eljuttatott információk (így tehát pl. az akciós termékek megvásárolhatóságának időpontjára vonatkozó információk) valóságtartalmát minden esetben a közreadójának kell igazolnia [ez következik a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény 17.§-ának (3) bekezdéséből is].

17. Az eljárás alá vont az általa szolgáltatott készletadatokkal kívánta igazolni, hogy az eljárásban érintett termékek az akció első napjától elérhetőek voltak a fogyasztók számára. A benyújtott adatok alkalmatlanok voltak ennek bizonyítására.

A Versenytanács az eljárás alá vont által ismertetett (és az eljárás alá vont részéről nem vitatott), illetőleg a Gazdasági Versenyhivatalhoz benyújtott panaszok és bejelentés szolgáltatott adatokat összevetette a készletadatokkal, s megállapította, hogy ez utóbbiak nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy a termékek a fogyasztók számára elérhetőek voltak az akció első napján.

Az adatokból megállapíthatóan

- 2008. január 21-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni az USB Stick 4GB terméket Mosonmagyaróváron, miközben a készletnyilvántartás szerint az akció első napján és a későbbiekben sem volt értékesítés a termékből, abból a bolt végig 4 darab zárókészlettel rendelkezett,
- 2008. január 21-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni az USB Stick 4GB terméket a Budapest Köles úti üzletben, miközben a készletnyilvántartás szerint az akció első napján csak 1 darab termék került értékesítésre a 4 darabos nyitókészletből, s az üzlet napi zárókészlete végig 2 darab volt,
- 2008. január 21-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni az USB Stick 4GB terméket a Budapest Bakancsos utcai üzletben, miközben a készletnyilvántartás szerint az első napon egyetlen egy darab sem került értékesítésre, az üzlet napi zárókészlete 4 darab volt, a második napon 1 darab terméket adtak el, a zárókészlet 3 darab volt, s a harmadik napon fogyott el még 3 darab a termékből,
- 2008. január 21-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni az USB Stick 4GB terméket a Budapest Veres P. utcai üzletben, miközben a készletnyilvántartás szerint az akció első napján csak 2 termék került eladásra, a napi zárókészlet 2 darab volt, s a következő eladásra csak az akció 5. napján történt (a nyitókészlet 4 darab volt, s összesen 3 darab termék került eladásra),
- 2008. január 21-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni az USB Stick 4GB terméket a Budapest Erzsébet körüti üzletben, miközben a készletnyilvántartás szerint az akció első napján 3 darab termék került értékesítésre, a zárókészlet 1 darab volt, s az akció további napjain is 1 darab volt az üzlet zárókészlete,
- 2008. január 21-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni az USB Stick 4GB terméket Gödön, miközben a készletnyilvántartás szerint ezen a napon 3 darab termék került eladásra, a zárókészlet 1 darab volt, s a második napon

történt még 1 darab értékesítés. Megjegyzendő, a boltok a vásárlók könyvébe írott megjegyzése szerint a vásárlónak igaza volt, de két darabot kaptak a termékből (a készletnyilvántartás szerint a nyitókészlet 4 darab volt),

- 2008. január 21-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni az USB Stick 4GB terméket Gödöllőn, miközben a készletnyilvántartás szerint az akció időtartama alatt egyetlen egy értékesítés sem történt, s a zárókészlet minden egyes napon 4 darab volt,
- a 2008. január 24-i keltezésű panasz szerint az USB Stick 4GB termék az akció első napjától nem volt kapható, miközben a készletnyilvántartás csak annyit tartalmazott, hogy a nyitókészlet 4 darab volt, azt követően minden értékesítési és zárókészlet adat 0 volt,
- 2008. január 21-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni a Mini USB átalakító terméket a Szolnok 4. üzletben, miközben a készletnyilvántartás szerint a nyitókészlet 2 darab volt, az akció első napján csak 1 darab termék került értékesítésre, s az akció alatt összesen 1 termék került értékesítésre,
- 2008. február 18-án, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni a reklámozott fogyasztásmérő terméket a Budapest Etele úti üzletben, miközben a készletnyilvántartás szerint a nyitókészlet 12 darab volt, az akció első napján csak 10 termék került értékesítésre,
- a 2008. január 10-i keltezésű panaszok szerint a reklámozott szobakerékpár nem volt megvásárolható a Pécs 2. üzletben, miközben a készletnyilvántartás szerint a termékből a nyitókészlet 6 darab volt, amelyből az első napon 4 darab került értékesítésre, a zárókészlet az akció 2., 3. és 4. napján egyaránt 2 darab volt, azaz nem volt értékesítés,
- 2008. február 25-én, az akció első napján az egyik panaszos nem tudta megvásárolni a reklámozott sövényvágó a Budapest Tétényi úti üzletben, miközben a készletnyilvántartás szerint az akció első napján a termékből 1 darab került eladásra, a későbbi napokban egyetlen egy sem, s az üzlet napi zárókészlete végig 1 darab volt.

A fentiekből a Versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy a készletnyilvántartásban szereplő adatok megbízhatatlanok.

18. Az eljárás alá vont nem bizonyította, hogy az eljárásban érintett termékek az akció első napjától elérhetőek voltak a fogyasztók számára, miközben a rendelkezésre álló panaszokból és bejelentésből megállapíthatóan nem volt biztosított, hogy a fogyasztók minden esetben, minden termék és minden egyes üzlet vonatkozásában az akció első napján megvásárolhassák a reklámozott termékeket.

19. A Versenytanács megjegyzi, amennyiben elfogadásra kerülnének az eljárás alá vont által szolgáltatott készletadatok, akkor még azok alapján is megállapítható lenne, hogy egyes üzletekben az akció első napján nem voltak a fogyasztók számára elérhetőek az alábbi termékek:

- SD kártya 2GB
 - 11249 Budapest Arany J. u.
 - 11068 Budapest Kondorosi út
 - 13250 Sajószentpéter
- dekopír fűrész JS 710 A
 - 11119 Budapest Monostori u.
- elektromos darts
 - 18208 Sümeg
 - 11068 Budapest Kondorosi út

A reklámozott termékekből az egyes üzletekben rendelkezésre álló készlet nagysága

20. Jellemzően nem elvárt, hogy a meghirdetett termék a reklámban szereplő teljes időtartam alatt elérhető legyen. Ennek alapja az, hogy a fogyasztók számára az akciók tekintetében köztudomásúnak minősülhet az a feltétel, amely szerint a meghirdetett termékek a készlet erejéig lesznek elérhetőek (mindezzel együtt sem jogszerű, ha a vállalkozás irreálisan alacsony árú készlet mellett hirdeti meg a terméket). Kivételes esetben, ha a vállalkozás kifejezett ígéretet tesz arra, hogy a termék folyamatosan elérhető lesz adott időszakban, akkor természetesen az egész időszakra nézve bizonyítania kell tudni az adott áru megvásárolhatóságát.

Ha a termék az első napokban megvásárolható ugyan, de később elfogy, megállapítható a jogsértés, ha a készlet úgy fogy el, hogy a vállalkozás irreálisan alacsony induló készlettel indult kezdte meg az akciót. Ebben az esetben tehát

- adott termék az akció időszak során (elején) elfogyott és
- ezen termék tekintetében az adott üzletben irreálisan alacsony induló készlettel készült fel a vállalkozás.

21. Az eljárás alá vont semmilyen konkrét, megbízható adatokkal alátámasztott bizonyítékot nem terjesztett elő arra nézve, valóban a reálisan várható fogyasztói igényekre alapítottnak határozza meg, hogy az egyes üzletek hány darabot kapnak az egyes, az interneten is elérhető reklámújságban és az üzletterekben elhelyezett plakáton meghirdetett ún. non-food termékekből.

22. Ha a Versenytanács el is fogadná az eljárás alá vont által szolgáltatott (az előzőekben megállapítottak szerint: megbízhatatlan) készletadatokat, akkor azok elemzése is azt a megállapítást támasztja alá, hogy az ún. non-food termékekkel kapcsolatos akciók tartása során olyan üzleti módszert alkalmaz, amely indokolatlanul korlátozza a fogyasztók választási szabadságát, jelentősen megnehezítve az akciós ajánlat valós megítélését (ideértve a termék elérhetőségét is), más piacon megjelenő ajánlattal történő tárgyyszerű összehasonlítását.

Mindennek alátámasztására a Versenytanács az alábbi adatokra hivatkozik:

- sztereó hangszóró MBS-5:
 - nyitókészlet a boltokban jellemzően 2, hat esetben 3, három esetben 1,
 - a bázisadatokban jelentősebb (0-4) eltérés van, s a bázisadatokkal nincs összefüggés abban, hogy melyik bolt kapott 3 darabot a termékből,
- SD kártya 2GB:
 - nyitókészlet a boltokban jellemzően 8, három esetben 0, két esetben három, tizennyolc esetben 16,
 - a bázisadatokból (0-20) nem vonható le olyan következtetés, hogy összefüggés lenne azok mértéke és aközött, hogy melyik bolt mennyit kapott (pl. miért kapott 16 darabot),
- alumínium létra, ütvefűrő:
 - nincs szabályszerűség vagy valamilyen kapcsolat a bázisadatokkal abban, hogy melyik bolt mennyit kapott,
- szobakerékpár:
 - nincs szabályszerűség vagy valamilyen kapcsolat a bázisadatokkal abban, hogy melyik bolt mennyit kapott,

- például voltak boltok, amelyek esetében a bázisadat 2 volt, a nyitókészlet ugyanakkor 2, 4, 6, 8, 10, illetve volt bolt, ahol a bázisadat 3 volt, a nyitókészlet pedig 2, 4 vagy 6,
- USB Stick 4GB:
 - nyitókészlet a boltokban jellemzően 4, tizenegy esetben 8, két esetben 16, egy esetben 12,
 - nincs szabályszerűség vagy valamilyen kapcsolat a bázisadatokkal abban, hogy melyik bolt mennyit kapott,
 - például ahol a nyitókészlet 8 volt, ott a bázisadat 1-5 volt, míg volt bolt, ahol a nyitókészlet 4 volt, miközben a bázisadat 5, 7, 10, 11 volt,
- notebook vezeték nélküli egér:
 - nyitókészlet a boltokban jellemzően 6, tizenöt esetben 12, egy esetben 18, két esetben 24, egy esetben 30,
 - nincs szabályszerűség vagy valamilyen kapcsolat a bázisadatokkal abban, hogy melyik bolt mennyit kapott,
 - például ahol a nyitókészlet 30 darab volt, ott a bázisadat 3 volt, míg volt, ahol a bázisadat 4 volt, mégis csak 6 darabot kapott,
 - az egyik helyen a nyitókészlet 12 volt, noha a bázis adat 1 volt,
- dekopír fűrész JS 710:
 - nyitókészlet a boltokban jellemzően 4, tíz esetben 8, két esetben 12,
 - nincs szabályszerűség vagy valamilyen kapcsolat a bázisadatokkal abban, hogy melyik bolt mennyit kapott,
 - például a két 12 darab nyitókészlettel rendelkező bolt esetében a bázisadat 3 és 4 volt, míg más hasonló bázisadattal bíró bolt csak 4 darabos nyitókészlettel rendelkezett,
- fogyasztásmérő:
 - a bázisadatok és a nyitókészlet között nincs kapcsolat, sok boltnál a nyitókészlet nem érte el a bázisadatot, más boltoknál pedig meghaladta,
- fellépő 3 lépcsős:
 - a bázisadatok és a nyitókészlet között nincs kapcsolat, a bázisadat jellemzően meghaladta (adott esetben többszörösen) a nyitókészletet.

A Versenytanács az egyes üzletek által a 2008. év január és február havában elért nettó árbevétel vonatkozásában az eljárás alá vont által előterjesztett adatok (Vj-52/2008/23.) és a nyitókészletek nagysága között sem látott kapcsolatot, így az sem állítható, hogy valamely termék nyitókészletének nagysága az üzlet által bonyolított forgalomhoz igazodna.

23. A Versenytanács megállapította, az eljárás alá vont nem a várható fogyasztói igényekhez igazítottan állapította meg, hogy az adott akciós termékből hány darabot kaptak az egyes üzletek. Mindez azt eredményezte, hogy az akciótartási gyakorlat (nyilvánvalóan az eljárás alá vont által is tudottan) magában rejtette annak reális esélyét, hogy az egyes üzletek nyitókészlete az akciós ún. non-food termékekből nem a várható (a széles körében alkalmazott, interneten is hozzáférhető reklámújságok által is növelt) fogyasztói kereslethez igazodott.

24. A fentiekben az sem változtat, hogy az akciós újságban megjelenő termékek vonatkozásában az akciós ajánlatok mindenkor a készlet erejéig érvényesek, s ezt minden alkalommal közlik a vásárlókkal, a figyelmeztetés az akciós újság minden oldalán szerepel.

A Versenytanács szerint önmagában az akció készlet erejéig történő meghirdetésének közlése nem teszi jogszerűvé a magatartást, ha a vállalkozás irreálisan alacsony árukészlet mellett hirdeti meg a terméket. A jelen esetben pedig az eljárás alá vont által alkalmazott, kizárólag arra koncentrázó üzleti gyakorlata, hogy az akciós termékekkel minden üzlet legalább minimálisan rendelkezzen, azt eredményezte, hogy az akció irreálisan készlettel történő megtartása nem szükségszerűen volt elkerülhető. Az ismert panaszok egyértelműen alátámasztják, hogy ez az eljárás alá vont által követett akciótartási gyakorlat olyan magatartásnak minősült, amely (a Tpvt. 10.§-ába ütköző módon) alkalmas volt a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására. Az eljárás alá vont nem a szakmai gondosság követelményének megfelelően eljárva határozta meg, hogy az egyes üzletek milyen mennyiséggel rendelkezzenek az általa megtartott akció keretében reklámozott ún. non-food (élelmiszer terméksoporton kívüli) termékekből.

A Versenytanács döntése

25. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, az eljárás alá vont 2008 januárjában és februárjában a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást tanúsított, mivel

- a közzétett tájékoztatással ellentétben nem volt biztosított, hogy az akcióba bevont, az interneten is elérhető reklámújságban és az üzletterekben elhelyezett plakáton meghirdetett ún. non-food (élelmiszer terméksoporton kívüli) termékek minden egyes üzletben az akció első napjától elérhetők legyenek a fogyasztók számára,
- az eljárás alá vont által alkalmazott üzleti módszer eredményeként nem volt biztosított, hogy az egyes üzletek ne irreálisan alacsony készlettel rendelkezzenek az akcióba bevont, az interneten is elérhető reklámújságban és az üzletterekben elhelyezett plakáton meghirdetett ún. non-food (élelmiszer terméksoporton kívüli) termékekkel.

Az eljárás alá vont magatartásával megsértette a Tpvt. 8.§-a (2) bekezdésének a) pontját és 10.§-át.

26. Az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK irányelv implementálására megszabott határidő (2007. december 12.) eltelt. Az e kötelezettség teljesítéséként elfogadott, a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény a jelen határozat meghozatalakor még nem lépett hatályba, s így ennek hiányában az irányelvben foglaltakat kell figyelembe venni a Tpvt. alkalmazása során, ha az abban foglaltak kedvezőbb eredménnyel járnának az eljárás alá vontak számára.

A Versenytanács megállapította, az irányelv alkalmazása sem eredményezne kedvezőbb elbírálást az ügyben.

27. A Versenytanács a jelen esetben egy időben lezárult magatartást vizsgált, ezért a jogsértés Tpvt. 77.§-a (1) bekezdésének d) pontja alapján történő megállapítása mellett nem volt szükséges a jogsértő magatartás további folytatásának ugyanezen bekezdés f) pontja szerinti megtiltása.

28. A Versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tpvt. 78.§-ának (1) bekezdése alapján.

A bírság összegének meghatározása során a Versenytanács a Tpv. 78.§-ának (3) bekezdésében foglaltak szem előtt tartásával járt el.

A bírság összegének meghatározásakor a Versenytanács a jogsértő magatartás megvalósítása kapcsán érintett kommunikációs eszközök megjelentetésével összefüggő ismert költségekből indult ki (Vj-52/2008/7. 2. számú melléklet), illetve figyelembe vette a jogsértéssel érintett időszakban elért nettó árbevétel (Vj-52/2008/23.) is.

A Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy

- az eljárás alá vont a piac jelentős szereplője,
- a széles körben alkalmazott jogsértő tájékoztatások jelentős számú fogyasztót értek el,
- a jogsértő magatartás 2 hónapon át valósult meg.

A Versenytanács enyhítő körülményként értékelte, hogy a korábban a Tpv. III. fejezetének megsértése miatt el nem marasztalt eljárás alá vont

- nem vitatta a jogsértést,
- a bírság összegére is kiható mértékű együttműködő magatartást tanúsított.

Az eljárás alá vontnak a bírság kapcsán tett (az előzőekben nem érintett) előadása (lásd a határozat 8. pontját) vonatkozásában a Versenytanács kiemeli,

- önmagában a tulajdonos személyének megváltozása nem teszi indokolttá sem a bírság kiszabásának mellőzését, sem a bírság összegének csökkentését,
- a folyamatban volt tulajdonosváltás előkészítésével összefüggő munkák, esetleges problémák nem mentesítik az eljárás alá vontat a Tpv. III. fejezetének megsértése miatt fennálló felelősség alól, illetőleg nem adnak alapot a bírság összegének csökkentésére,
- a sérelmezett magatartás hatása nemcsak az ún. non-food üzletág vonatkozásában jelentkezett (jelentkezhetett), éppen a jogsértő magatartás „becsalogató” jellege következtében (lásd a határozat 13. pontját),
- nem változtat a magatartás jogsértő jellegén az az eljárás alá vont által hivatkozott körülmény, hogy az eljárással érintett időszakban a cégszintű árbevétel jelentősen kevesebb volt az érintett időszakot megelőző, illetőleg az azt követő időszak árbevételénél, s ez alapvetően nem változtat a jogsértés súlyán sem, tekintettel mindenekelőtt arra, hogy a hivatkozott körülmény nem kizárólag az eljárás alá vont gazdálkodásában érvényesült, hanem a versenytársak esetében is, így a jogsértés súlya arányát tekintve alappal feltételezhetően nem csökkent.

29. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110.§-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

A Ket. 138.§-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83.§-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő

összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

A bíráságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bíráságbevételi számla javára történő befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő

- az eljárás alá vont neve,
- a versenyfelügyeleti eljárás száma,
- a befizetés jogcíme (bírság).

VI. Egyebek

30. A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 45.§-án, illetékessége a Tpv. 46.§-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

31. Az eljárás alá vont úgy nyilatkozott, hogy nem kéri tárgyalás tartását, s azt a Versenytanács sem tartotta szükségesnek, ezért határozatát a Tpv. 74.§-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

32. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83.§-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2008. szeptember 9.